

განმარტებითი ბარათი
საქართველოს კანონის პროექტზე
„მედიაციის შესახებ“

ა) ზოგადი ინფორმაცია კანონპროექტის შესახებ:

ა.ა) კანონპროექტის მიღების მიზეზი:

ა.ა.ა) პრობლემა, რომლის გადაჭრასაც მიზნად ისახავს კანონპროექტი:

უკანასკნელ პერიოდში დავების გადაწყვეტის ალტერნატიული საშუალებების განვითარების ხელშეწყობა სახელმწიფოს ერთ-ერთ პრიორიტეტულ მიმართულებად იქცა. საქართველოში მცხოვრებ საქართველოსა და უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს უნდა ჰქონდეთ საშუალება, მიმართონ დარღვეული უფლების აღდგენის მსოფლიოს განვითარებულ ქვეყნებში აპრობირებულ გზებს, საამისოდ კი დახარჯონ მცირე დრო და გაიღონ ნაკლები ფინანსური რესურსები.

გარდა ამისა, დღეისათვის სასამართლო სისტემის ერთ-ერთ მთავარ პრობლემას სამოქალაქო დავების სიმრავლის კუთხით სასამართლოების გადატვირთულობა წარმოადგენს, რის გამოც საქმის კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში დასრულება, პრაქტიკულად, ვერ ხერხდება, საქმეთა განხილვა ჭიანჭურდება, მოსამართლეთა დატვირთულობის მაჩვენებელი მკვეთრად იზრდება და საფრთხე ექმნება მხარეთა უფლებების დაცვასა და სწრაფი და ეფექტური მართლმსაჯულების განხორციელებას. სასამართლოს განტვირთვის ერთ-ერთ ეფექტიან გზად მედიაციის ინსტიტუტის განვითარება და გაძლიერება მიიჩნევა. მედიაციის პროცესში სათანადოდ მომზადებული, მიუკერძოებელი მესამე პირი ეხმარება მოქალაქეებს და ბიზნესის წარმომადგენლებს სამოქალაქო დავების ხანგრძლივი და ძვირადღირებული სასამართლო პროცესის გარეშე, ურთიერთშეთანხმებით, სწრაფად და ეფექტიანად მოგვარებაში.

უნდა აღინიშნოს, რომ მედიაციის მიზანი არ არის და არც შეიძლება იყოს დავის გადაწყვეტის ტრადიციული საშუალების (სასამართლოს) ან თუნდაც, არბიტრაჟის ჩანაცვლება. განვითარებული მედიაციის მიზანია დავების გადაწყვეტის ალტერნატიული საშუალებების ხელშეწყობა, მართლმსაჯულების ხელმისაწვდომობისა და ეფექტიანობის გაზრდა და სასამართლოს მაქსიმალურად განტვირთვა ისეთი დავებისაგან, რომლებსაც აქვთ ურთიერთშეთანხმებით დასრულების პერსპექტივა. ამასთან, მედიაციის მოქნილი მექანიზმი იძლევა ამ უკანასკნელის დავის გადაწყვეტის სხვა საშუალებებთან (სასამართლო, არბიტრაჟი) კომბინირებულად გამოყენების შესაძლებლობას, რაც კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს მედიაციის როლსა და მნიშვნელობას საერთო მიზნის მისაღწევად.

ევროკავშირსა და საქართველოს შორის გაფორმებული ასოცირების შეთანხმება და ასოცირების დღის წესრიგი ერთმნიშვნელოვნად განსაზღვრავს საქართველოს სახელმწიფოს ვალდებულებას, განავითაროს დავის გადაწყვეტის ალტერნატიული საშუალებები, განსაკუთრებით კი მედიაცია და არბიტრაჟი და შექმნას მათი გამოყენებისათვის ხელსაყრელი

პირობები („Develop alternative means of dispute settlement (mediation, arbitration)“). ამ მიზნით, მიღებულ უნდა იქნეს კანონი „მედიაციის შესახებ“, რითაც სახელმწიფო კიდევ ერთხელ დაადასტურებს მზადყოფნას მედიაციის განვითარების მხარდასაჭერად. ამავე კანონით მედიაციის პროცესში უნდა დამკვიდრდეს თანამდროვე სტანდარტები და დაინერგოს მედიაციის ინსტიტუციონალიზაციის ყველაზე მეტად მისაღები მოდელი.

2011 წელს ევროპარლამენტის დაკვეთით განხორციელებული კვლევის შედეგად შეიქმნა დოკუმენტი - „მედიაციის გამოუყენებლობის ხარჯების გაანგარიშება - მონაცემთა ანალიზი“ (*Quantifying the cost of not using mediation – a data analysis*)¹, რომელშიც იტალიისა და ბელგიის მაგალითზე მოცემულია მედიაციის მაღალი სიხშირით გამოყენების შედეგად დაზოგოვანი დროისა და ხარჯების ანალიზი, შესაბამის ციფრობრივ მაჩვენებლებსა და სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით. აქვე, ზოგადი შეფასების სახით, აღნიშნულია, რომ ევროპისა და მსოფლიოს სხვა ქვეყნებში სასამართლო სისტემა არ არის იმ დონეზე მოქნილი, რომ უპასუხოს გლობალიზაციით გამოწვეულ მზარდ და კომპლექსურ ეკონომიკურ და საკომინუკაციო მოთხოვნებს. ევროპულ ბიზნესს თავისი კლიენტები ჰყავს მთელ მსოფლიოში და მას სჭირდება დავების გადაწყვეტის ტრადიციულ მეთოდებზე უფრო სწრაფი და იაფი მეთოდი. სწორედ ამიტომ ევროპული ბიზნეს საზოგადოება უნდა გაერთიანდეს მედიაციის გარშემო და აღიაროს მედიაციის მიერ მოტანილი ეკონომიკური სარგებელი, ხოლო სახელმწიფოებმა ადგილობრივ დონეზე მედიაციის ხელშეწყობით უნდა დაგოზონ დრო და ფული. იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც მედიაციის წარმატების მაჩვენებელი დაბალი, ან, ზოგიერთ შემთხვევაში, უკიდურესად დაბალია, საქმის განხილვის ტვირთი სახელმწიფოს, ბიზნესისა და მოქალაქეებისათვის მაინც მნიშვნელოვნად მსუბუქდება.² სტატისტიკური მონაცემების ანალიზი ცხადყოფს, რომ პროფესიონალი მედიატორის მიერ წარმართული, ნებაყოფლობითი მედიაციის წარმატების მაჩვენებელი დაახლოებით 85%-ია.³

შეიძლება ითქვას, რომ დღეისათვის უკვე სააშკარაოზეა გამოტანილი ის სირთულეები, რომელთა დაძლევა უნდა გახდეს საქართველოში მედიაციის სფეროში ახალი სამართლებრივი ბაზის შემუშავების უმთავრესი მიზანი. მთავარი პრობლემა იმაში მდგომარეობს, რომ მედიაციის სფეროში მოქმედი ორგანიზაციებისათვის არ არსებობს სათანადო ინსტიტუციური დასაყრდენი - ორგანო, რომელიც უზრუნველყოფდა: ა) მედიატორთა ერთ ორგანიზმში გაერთიანებას; ბ) მედიატორთა სერტიფიცირებას და მათი კვალიფიკაციის მუდმივად ამაღლებაზე ზრუნვას; გ) მედიატორთა მიერ ეთიკის დაცვაზე ზედამხედველობას და, საჭიროების შემთხვევაში, მათთვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრებას, აგრეთვე სხვა მნიშვნელოვანი ფუნქციების განხორციელებას. ამჟამად მედიაციის სფეროში მყარი ინსტიტუციური საფუძვლის გარეშე მოქმედებს რამდენიმე ორგანიზაცია (მედიატორთა ორი დამოუკიდებელი ასოციაცია, „მედიაციის ცენტრი“ და სხვ.), რომელთა შესახებაც რთულია ითქვას, რომ საერთო პრინციპები და სულისკვეთება აერთიანებთ; მათი საქმიანობა მხოლოდ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსში

¹ <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201105/20110518ATT19592/20110518ATT19592EN.pdf>

² იქვე, გვ. 5

³ იქვე, გვ. 13

არსებულ მწირ ნორმების ეფუძნება, ისიც, სასამართლო მედიაციის შემთხვევაში. რაც შეეხება კერძო მედიაციას, ამ სფეროში საერთოდ არ არსებობს სათანადო ნორმატიული ბაზა, თუ არ ჩავთვლით იმ რამდენიმე სპეციალური ტიპის მედიაციას (სანოტარო მედიაცია, შრომითი დავების მედიაცია და სხვ.), რომელთაც მხარეთა მორიგების ხელშეწყობის მიზანი აერთიანებთ, თუმცა, კონკრეტულ სფეროში, შედარებით ვიწროდ მიმართული ამოცანებით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოში მიმდინარე პილოტურმა პროექტმა დაამტკიცა, რომ მედიაციის წარმატებული დანერგვა შეუძლებელია ამ სფეროსთან სამართლებრივი კავშირის მქონე ყველა დაინტერესებული უწყებისა თუ პირის ერთობლივი ძალისხმევით და ჩართულობის გარეშე.

საზოგადოებაში, მათ შორის, იურიდიული პროფესიის წარმომადგენლებს (მოსამართლეები, ადვოკატები) შორის, მედიაციის შესახებ დაბალი ცნობადობა, მის მიმართ უნდობლობა, ისევე, როგორც მედიაციის განვითარებისათვის აუცილებელი ინფრასტრუქტურის არარსებობა გახდა იმის ძირითადი მიზეზი, რომ 2012 წლიდან დღემდე მხოლოდ რამდენიმე ათეული მედიაციის პროცესია ჩატარებული. ამ პერიოდში სასამართლოში შესული სამოქალაქო საქმეთა საერთო რაოდენობის ფონზე თავისუფლად შეიძლება ითქვას, რომ მთლიანობაში, დავების გადაწყვეტის სისტემაში მედიაციამ სათანადო ადგილი ვერ დაიმკვიდრა.

თბილისის საქალაქო სასამართლოში მიმდინარე პილოტურმა პროექტმა რამდენიმე გამოწვევა წარმოაჩინა. ამ გამოწვევებს შორის შესაძლებელია განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი რამდენიმე ასპექტის ცალკე გამოყოფა. ეს ფაქტორებია:

- 1) მედიაციის შესახებ ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის არარსებობა;
- 2) მედიაციის არაპოპულარობა და მის მიმართ უნდობლობა, რაც შესაძლოა, ამ სფეროს ინსტიტუციონალიზაციის დაბალი დონითაც იყოს განპირობებული;
- 3) მედიატორთა კადრების ნაკლებობა - სერტიფიცირებული მედიატორების სიმცირე;
- 4) მედიატორთა სერტიფიცირების სტანდარტისა და განგრძობადი განათლების არარსებობა;
- 5) მედიაციის უპირატესობის განმსაზღვრელი საკანონმდებლო გარანტიების არარსებობა (კონფიდენციალურობის უზრუნველყოფა და ინფორმაციის სასამართლოში მტკიცებულებად გამოყენების დაუშვებლობა; სასურველი შედეგის მიღწევის შესაძლებლობა სასამართლო პროცესთან შედარებით მცირე დროში, მცირე დანახარჯებით; სარჩელის აღძვრამდე სამედიაციო მორიგების უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების შესაძლებლობა და სხვ.);
- 6) მედიატორთა ეთიკის სტანდარტის არარსებობა;
- 7) მედიატორთა პასუხისმგებლობის სტანდარტისა და სანქციების გამართული სისტემის არარსებობა;
- 8) მედიაციის ინსტიტუტის მიმართ იურიდიული პროფესიების წარმომადგენელთა (მოსამართლეები, ადვოკატები) მხარდაჭერის დაბალი დონე;

- J დღემდე სათანადო ფინანსური რესურსების მოუძიებლობა სასამართლო მედიატორთა ანაზღაურების სისტემისა და მედიაციისათვის აუცილებელი ინფრასტრუქტურის მოსაწყობად;
- J მედიაციის ინტიტუტის შესახებ ცნობადობის დაბალი დონე და ცნობიერების ამაღლების კამპანიის უქონლობა და სხვ.

ჩამოთვლილი ფაქტორები ერთობლიობაში მნიშვნელოვნად აფერხებს მედიაციის ინსტიტუტის განვითარებას.

ა.ა.ბ) არსებული პრობლემის გადასაჭრელად კანონის მიღების აუცილებლობა:

ზემოაღნიშნული ვითარების ხელშესახებად შესაცვლელად საჭიროა ამ სფეროში რადიკალური ღონისძიებების განხორციელება - უნდა გამოვლინდეს მედიაციის განვითარების ხელშემწყობი ფაქტორები და ორი რამ უნდა განვითარდეს ერთდროულად და თანაბრად: მოთხოვნა და მიწოდება; ამისთვის კი მნიშვნელოვანია გატარდეს კომპლექსური საკანონმდებლო და სხვა სახის ღონისძიებები.

პირველ რიგში, საჭიროა მოწესრიგდეს სამართლებრივი ბაზა და მიღებულ იქნეს კანონი „მედიაციის შესახებ“, რომელიც:

- J დააფუძნებს მედიატორთა თვითრეგულირების ორგანოს და შექმნის მედიაციის განვითარებისათვის მყარ ინსტიტუციურ საფუძველს;
- J სამართლებრივ საფუძველს შეუქმნის მედიატორის პროფესიის განვითარებას და მედიაციის, როგორც დავების მოგვარების ალტერნატიული საშუალების, თვითდამკვიდრებას;
- J დაადგენს სავალდებულო მოთხოვნებს მედიატორობის კანდიდატის მიმართ;
- J განსაზღვრავს მედიაციის პროცედურებს, რომლებიც საერთო იქნება ყველა სახის მედიაციისათვის (პროცესის დაწყება, მედიატორის შერჩევა, ინტერესთა კონფლიქტი და მედიატორის აცილების საკითხი, სამედიაციო მორიგების აღსრულება და სხვ.);
- J განსაზღვრავს მედიატორთა მიერ ეთიკის დაცვის ვალდებულებას და დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზოგად პრინციპებს.

„მედიაციის შესახებ“ ახალი კანონის პროექტზე მუშაობა 2016 წლის გაზაფხულზე დაიწყო ევროკავშირის/EU4Justice და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ერთობლივი პროექტის ფარგლებში შექმნილი სამუშაო ჯგუფის მიერ, USAID/PROLoG-ისა და გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ) აქტიური ჩართულობით და ფინანსური მხარდაჭერით. სამუშაო ჯგუფში შედიოდნენ სასამართლო კორპუსის, იუსტიციის სამინისტროს, მედიატორთა ასოციაციების, აკადემიური წრეებისა და ზემოაღნიშნული საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

მოგვიანებით, აქტიურმა საკანონმდებლო პროცესმა კერძო სამართლის რეფორმის განმახორციელებელი უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს ეგიდით, იუსტიციის სამინისტროში გადაინაცვლა და კონსულტაციები განახლებულ ფორმატში, საბჭოსა და მისი

სამუშაო ჯგუფის წევრთა ჩართულობით გაგრძელდა. მედიაციის განვითარების საკითხებზე მსჯელობას სამუშაო ჯგუფის რამდენიმე სხდომა დაეთმო, რომელთა ფარგლებშიც მოხდა კანონპროექტის ძირითად პრინციპებზე შეჯერება.

თანამედროვე საკანონმდებლო პლატფორმის არსებობას მედიაციის, იუსტიციის სამინისტროს თხოვნით, USAID/PROLoG-ისა GIZ-ის მხარდაჭერით კანონპროექტის ირგვლივ დასკვნა მოამზადა სლოვენელმა ექსპერტმა ალემ ზალარმა, რომელმაც კანონპროექტის საბოლოო ვერსია მთლიანობაში შეაფასა, როგორც ევროპულ და საერთაშორისო მედიაციის სტანდარტებთან შესაბამისობაში მყოფი, რომელიც უზრუნველყოფს როგორც დავის გადაწყვეტის ღირებული საშუალების, განვითარებისათვის⁴. ბ-ნი ზალარის რეკომენდაციები განსაკუთრებით ყურადსაღებია შემდეგი ძირითადი მიმართულებებით: მედიაციის გამოყენებისათვის მხარეთა წამახალისებელი საშუალებების კანონით გათვალისწინება და ამ პროცესში მოსამართლის როლის ამღლება; მედიაციის შედეგად მიღწეული შეთანხმების აღსრულების მყარი გარანტიების შექმნა; მედიაციის სფეროში ერთიანი პოლიტიკის გატარებაზე პასუხისმგებელი ორგანოს დაარსებისა და მედიატორთა ერთიანი რეესტრის შექმნის მნიშვნელობა; მედიატორის პროფესიის თვითრეგულირებადი ბუნება და სხვ. ექსპერტის რეკომენდაციების დიდი ნაწილი, ადგილობრივი კონტექსტის მხედველობაში მიღებით, გათვალისწინებულ იქნა კანონპროექტის საბოლოო ვერსიაში.

ამდენად, წინამდებარე საკანონმდებლო პაკეტი კერძო სამართლის რეფორმის განმახორციელებელი უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს ფარგლებში სასამართლო ხელისუფლებას, სახელმწიფო უწყებებს, ქვეყანაში მოქმედ მედიატორთა ასოციაციებს, ამ სფეროში მომუშავე სხვა ინსტიტუტებსა და საერთაშორისო ორგანიზაციებს შორის მიღწეული ფართო კონსენსუსის შედეგია.

ა.ბ) კანონპროექტის მოსალოდნელი შედეგები:

კანონპროექტის მიღებით დაგეგმილია მედიაციის ინსტიტუტის განვითარებისა და პოპულარიზაციის გზით დავების გადაწყვეტის ალტერნატიული საშუალებების განვითარებისა და სასამართლოების გადატვირთულობის თავიდან აცილების ხელშეწყობა და ამ მიმართულებით არსებული მდგომარეობის გაუმჯობესება. „მედიაციის შესახებ“ ახალი კანონის მიღებით სახელმწიფო კიდევ ერთხელ დაადასტურებს მედიაციის განვითარების მხარდაჭერისათვის მზადყოფნას. ამავე კანონით მედიაციის პროცესში უნდა დამკვიდრდეს თანამედროვე სტანდარტები, დაინერგოს მედიაციის ინსტიტუციონალიზაციის ყველაზე მეტად მისაღები მოდელი და ბიძგი მიეცეს მედიაციის შეუფერხებელ განვითარებას.

⁴ *Report on Draft Law of Georgia on Mediation on Draft law of Georgia amending the Law of Georgia on State Fees on Draft Law of Georgia amending the Civil Code of Georgia on Draft law of Georgia amending Civil Procedure Code of Georgia by Aleš Zalar. 2017, p.2.*

ა.გ) კანონპროექტის ძირითადი არსი:

დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის საშუალებების წახალისებისა და შესაბამისი პირობების შექმნის მიზნით, კანონპროექტი განსაზღვრავს მედიაციის წარმოების ზოგად პრინციპებს, მედიატორთა პროფესიული გაერთიანების ორგანიზებისა და საქმიანობის წესს, მედიატორის უფლებამოსილებებსა და მედიაციის პროცესთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებს.

კანონის რეგულირების სფერო

კანონის მოქმედება ვრცელდება მედიაციის თაობაზე მხარეთა შეთანხმების საფუძველზე წარმართულ მედიაციასა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის XXI¹ თავით გათვალისწინებულ სასამართლო მედიაციაზე, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის თავისებურებათა გათვალისწინებით.

კანონის მოქმედება არ გავრცელდება „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონით, „სახელმწიფო პროექტის ფარგლებში მიწის ნაკვეთებზე უფლებათა სისტემური და სპორადული რეგისტრაციის სპეციალური წესისა და საკადასტრო მონაცემების სრულყოფის შესახებ“ საქართველოს კანონით, არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსით და კოლექტიური დავის განხილვისა და გადაწყვეტის მიზნით საქართველოს ორგანული კანონით „საქართველოს შრომის კოდექსი“ განსაზღვრულ მედიაციაზე, რომელთაც თავისი სპეციფიკა ახასიათებს და შესაბამისი კანონმდებლობით წესრიგდება.

მედიატორის არჩევა/დანიშვნა

კერძო მედიაციის დროს:

-)] მედიატორი აირჩევა მხარეთა შეთანხმებით;
-)] მხარეები მედიატორს სავალდებულო წესით ირჩევენ მედიატორთა ერთიანი რეესტრიდან.

სასამართლო მედიაციის დროს:

-)] მხარეები მედიატორს სავალდებულო წესით ირჩევენ მედიატორთა ერთიანი რეესტრიდან;
-)] მხარეებს მედიატორთა სიას სთავაზობს სასამართლო;
-)] მედიატორის კანდიდატურაზე მხარეთა შეუთანხმებლობის შემთხვევაში, სასამართლოს მიმართვის საფუძველზე, მედიატორს ნიშნავს მედიატორთა ასოციაცია.

კანონპროექტი აქვე განსაზღვრავს იმ საკვალიფიკაციო კრიტერიუმებს, რომელთა გათვალისწინებაც მხარეებს კომპეტენტური, დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი მედიატორის შერჩევაში დაეხმარება.

მედიატორის საქმიანობის შეზღუდვა

მედიატორი ვალდებული იქნება, მედიაციის დაწყებამდე ან/და მისი დაწყების შემდეგ ნებისმიერ ეტაპზე შესაბამისი გარემოების გამოვლენისთანავე შეატყობინოს მხარეებს ყველა იმ

გარემოების შესახებ, რომელმაც შესაძლოა ეჭვის ქვეშ დააყენოს მისი დამოუკიდებლობა და მიუკერძოებლობა. ასეთი გარემოებების არსებობის მიუხედავად, პირი შეიძლება იყოს მედიატორი, თუკი მხარეები ამის შესახებ წერილობით თანხმობას განაცხადებენ. ამასთან, მედიატორს უფლება ექნება, აღნიშნული თანხმობის მიუხედავად, უარი თქვას მედიაციის წარმართვაზე.

აქვე მოცემულია კანონისმიერი შეზღუდვების ჩამონათვალიც - მხარეთა თანხმობის მიუხედავად, პირი ვერ იქნება მედიატორი, თუ მედიაციის პროცესის დაწყებამდე იმავე საქმეზე ან მასთან არსებითად დაკავშირებულ სხვა საქმეზე იგი იყო მხარე ან მისი წარმომადგენელი სასამართლოში, არბიტრაჟსა თუ სხვა მსგავს პროცესში, ან სხვა სახის საადვოკატო მომსახურება გაუწია მხარეს. მედიატორს ასევე არ ექნება უფლება საქმის დასრულების შემდეგ იმოქმედოს მხარის ინტერესების დასაცავად იმავე საქმეზე ან მასთან არსებითად დაკავშირებულ სხვა საქმეზე. გარდა ამისა, მედიატორი ვერ იქნება პირი, რომელიც იმავე საქმეზე ან მასთან არსებითად დაკავშირებულ სხვა საქმეზე მონაწილეობს ან მონაწილეობდა სასამართლოში, არბიტრაჟსა თუ სხვა მსგავს პროცესში მოსამართლედ, ნაფიც მსაჯულად, პროკურორად, გამომძიებლად, სასამართლო სხდომის მდივანად, არბიტრად ან ექსპერტად, ჩართული იყო საქმეში სახელმწიფო მოსამსახურედ, მედიატორ ნოტარიუსად, „სახელმწიფო პროექტის ფარგლებში მიწის ნაკვეთებზე უფლებათა სისტემური და სპორადული რეგისტრაციის სპეციალური წესისა და საკადასტრო მონაცემების სრულყოფის შესახებ“ საქართველოს კანონით, არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსით ან საქართველოს ორგანული კანონით „საქართველოს შრომის კოდექსი“ გათვალისწინებულ მედიატორად; და პირიქით, მედიატორი სამომავლოდაც ვერ მიიღებს მონაწილეობას სასამართლოში, არბიტრაჟსა თუ სხვა მსგავს პროცესში რომელიმე ზემომითითებული სტატუსით.

მედიატორთა ერთიანი რეესტრი

მედიატორთა ერთიანი რეესტრი წარმოადგენს საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის მიერ წარმოებულ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის წევრთა საერთო სიას.

მედიატორთა ერთიან რეესტრში შეიძლება ჩარიცხულ იქნეს ქმედუნარიანი ფიზიკური პირი:

-)] რომელიც არ არის ნასამართლევნი;
-)] რომელსაც მედიატორთა სერტიფიცირების პროგრამის შესაბამისად გავლილი აქვს მედიაციის ტრენინგი და ფლობს მედიატორთა ასოციაციის მიერ გაცემულ სერტიფიკატს.

მედიაციის პროცესი

მედიაციის დაწყების წინაპირობებია:

-)] მედიაციის თაობაზე მხარეთა შეთანხმება;
-)] კანონით გათვალისწინებული რომელიმე საფუძვლით ან მხარეთა შუამდგომლობით სასამართლოს ან სხვა უფლებამოსილი ორგანოს მიერ საქმის მედიატორისათვის გადაცემა.

უშუალოდ მედიაციის პროცესი დაწყებულად ჩაითვლება მხარეთა მიერ მედიატორისათვის მიმართვის, აგრეთვე სასამართლოს ან სხვა უფლებამოსილი ორგანოს მიერ საქმის მედიატორისათვის გადაცემის მომენტიდან.

ამასთან, მედიაციის თაობაზე შეთანხმების არსებობისას, რომლითაც მხარეები თანხმდებიან, არ მიმართონ სასამართლოს ან არბიტრაჟს განსაზღვრული ვადის ან გარემოების დადგომამდე, სასამართლო ან/და არბიტრაჟი არ განიხილავს დავას მედიაციის თაობაზე შეთანხმებით გათვალისწინებული პირობების შესრულებამდე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საქმის განუხილველობით მოსარჩელეს მიადგება შეუქცევადი ზიანი.

კანონპროექტის თანახმად, მედიაციის ხანგრძლივობა არ არის შეზღუდული, თუ მხარეთა შეთანხმებით ან კანონით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. მედიაციის პროცესმა უნდა უზრუნველყოს, რომ მხარეებს ჰქონდეთ საკმარისი დრო და შესაძლებლობა განსახილველ საკითხებთან დაკავშირებით შეთანხმების მისაღწევად. მხარეთა ნების ავტონომიურობის პრინციპი მოქმედებს მედიაციის წარმართვის პროცესზეც - მხარეებს შეუძლიათ თავად შეთანხმდნენ მედიაციის წარმართვის წესებზე. მხარეთა შეთანხმების არარსებობის შემთხვევაში, მედიატორი თავად განსაზღვრავს მედიაციის წარმართვის წესს დავის ეფექტიანად მოგვარების მიზნით, საქმის გარემოებებისა და მხარეთა მოსაზრებების გათვალისწინებით.

მედიაციის პროცესში მედიატორი ეხმარება მხარეებს დავის მოგვარების მიზნით მორიგების მიღწევაში მხარეთა მიერ თავისუფალი, დამოუკიდებელი და ინფორმირებული გადაწყვეტილების მიღების პრინციპის გათვალისწინებით. ამასთან, მედიატორს არ აქვს უფლება, დაარღვიოს მედიაციის მთავარი პრინციპი და მხარეთა შორის არსებულ დავაზე თავად მიიღოს გადაწყვეტილება. ამავე დროს, მხარეთა თანხმობის შემთხვევაში, მედიატორმა შეიძლება მხარეებს შესთავაზოს მორიგების პირობები, ცხადია, მათივე ინტერესებისა და მედიაციის პროცესში გამოხატული პოზიციების გათვალისწინებით.

მედიაცია დასრულდება, თუ:

-)] მხარეები წერილობით შეთანხმდნენ დავის მორიგებით დასრულების შესახებ;
-)] მხარეები შეთანხმდნენ მედიაციის შეწყვეტის შესახებ;
-)] ერთ-ერთი მხარე უარს აცხადებს მედიაციაში მონაწილეობის გაგრძელებაზე;
-)] ამოიწურა მედიაციისათვის განსაზღვრული ვადა;
-)] მხარეებთან კონსულტაციის შემდეგ მედიატორი განაცხადებს, რომ მედიაციის გაგრძელება აღარ არის გონივრული და გამართლებული.

სამედიაციო მორიგება და მისი აღსრულება

კანონპროექტის თანახმად, სამედიაციო მორიგების შედგენას მხარეები ან/და მათი წარმომადგენლები თავად უზრუნველყოფენ. მედიატორს შეუძლია დაეხმაროს მხარეებს სამედიაციო მორიგების შედგენაში. სამედიაციო მორიგება ფორმდება წერილობით და მას ხელს აწერენ მხარეები და მედიატორი.

სასამართლო მედიაციის ერთ-ერთი მთავარი პრინციპია მის შედეგად მიღწეული მორიგების სასამართლო წესით აღსრულების შესაძლებლობა. ეს პრინციპი კერძო მედიაციაზეც გავრცელდება.

სასამართლო უარს იტყვის სამედიაციო მორიგების აღსრულებაზე, თუ

- 1) სამედიაციო მორიგების შინაარსი ეწინააღმდეგება საქართველოს კანონდებლობას ან საქართველოში არსებულ საჯარო წესრიგს;
- 2) მორიგების შინაარსიდან გამომდინარე, მისი აღსრულება შეუძლებელია.

კონფიდენციალობის ვალდებულება

მედიაციის, როგორც დავის მოგვარების ალტერნატიული საშუალების, ერთ-ერთი ამოსავალი პრინციპია კონფიდენციალობა: მედიაციის პროცესი კონფიდენციალურია; მედიაციის მონაწილეებს უფლება არა აქვთ გაამჟღავნონ ინფორმაცია, რომელიც მათთვის ცნობილი გახდა მედიაციის პროცესში ან არსებითად გამომდინარეობს მედიაციის პროცესიდან. ეს ვალდებულება ძალაშია მედიაციის დასრულების შემდგომ პერიოდშიც. კანონპროექტი აქვე ითვალისწინებს იმ საგამონაკლისო შემთხვევების ჩამონათვალს, რომელთა არსებობისას კონფიდენციალობის დაცვის ვალდებულება არ მოქმედებს. ეს შემთხვევებია: პირის სიცოცხლის, ჯანმრთელობის ან თავისუფლების უზრუნველყოფა ან არასრულწლოვნის საუკეთესო ინტერესის დაცვის აუცილებლობა; ინფორმაციის წარდგენის საჭიროება სამედიაციო მორიგების მიღწევის ფაქტის დასამტკიცებლად, როდესაც მეორე მხარე სადაოდ ხდის ან უარყოფს ამ ფაქტს და სხვ. ამასთან, კანონპროექტი შეიცავს დათქმას, რომ აღნიშნულ საგამონაკლისო შემთხვევებშიც ინფორმაციის გამჟღავნება უნდა მოხდეს იმგვარად, რომ მაქსიმალურად იქნეს დაცული ინფორმაციის კონფიდენციალობა გარეშე პირებისა და ფართო საზოგადოებისაგან.

მედიატორის საქმიანობის ანაზღაურება

კერძო მედიაციის დროს:

- 1) მედიატორის ანაზღაურების წესსა და პირობებზე თანხმდებიან თავად მედიატორი და მხარეები;
- 2) თუ მხარეთა შეთანხმებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, თითოეული მხარის მიერ გაღებული ხარჯების ანაზღაურება ეკისრება თავად ამ მხარეს, ხოლო მედიაციის პროცესთან დაკავშირებული საბოლოო ხარჯები მათ შორის თანაბრად ნაწილდება.

სასამართლო მედიაციის დროს:

- 1) მედიატორის საქმიანობა ანაზღაურდება სასამართლო მედიაციის პროგრამების დასაფინანსებლად საქართველოს საერთო სასამართლოებისათვის საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი სახსრებიდან;
- 2) მედიატორი ვალდებულია ყოველი წლის განმავლობაში სასამართლო მედიაციის პროგრამით განსაზღვრული ოდენობის დავებზე სასამართლო მედიაციის პროცესი წარმართოს ანაზღაურების გარეშე (Pro Bono).

მედიაციის ინსტიტუციონალიზაცია. საქართველოს მედიატორთა ასოციაცია

კანონპროექტი აყალიბებს მედიაციის განვითარების ინსტიტუციონალურ საფუძველს და აღწერს იმ ძირითად მახასიათებლებს, რომლებსაც უნდა ემყარებოდეს მედიატორთა თვითრეგულირების განმახორციელებელი ორგანო.

კანონპროექტის თანახმად, ასეთი ორგანოს როლს ასრულებს საქართველოს მედიატორთა ასოციაცია - წევრობაზე დაფუძნებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც კანონის საფუძველზე მედიაციის სფეროში ძირითადი წესების დამდგენი ორგანოა. მედიატორთა სერტიფიცირებისა და მედიატორთა ერთიანი რეესტრის წარმოების მიზნით, ასოციაცია ქმნის აღმასრულებელ საბჭოს, რომელიც კოლეგიური წესით მართავს მედიატორთა ასოციაციას; ასოციაციის უმაღლესი ორგანოა მედიატორთა ასოციაციის საერთო კრება, რომლის ძირითადი ფუნქციაა მედიატორთა ასოციაციის წესდების დამტკიცება, მედიატორთა სერტიფიცირების წესის დამტკიცება, მედიატორთა ერთიანი რეესტრში ჩარიცხულ მედიატორთა ეთიკის ერთიანი სტანდარტის, აგრეთვე დისციპლინური სამართალწარმოების წესის შემუშავება და დამტკიცება, მედიატორთა ასოციაციის აღმასრულებელი საბჭოსა და, საჭიროების შემთხვევაში, მედიატორთა ასოციაციის ორგანოების ფორმირება და სხვა ფუნქციების განხორციელება. მედიატორთა ასოციაციას ჰყავს თავმჯდომარეც, რომელსაც, ძირითადად, წარმომადგენლობითი ფუნქცია ეკისრება.

გარდამავალი პერიოდი

კანონის სრულად ასამოქმედებლად საჭიროა გარდამავალ პერიოდში მოსამზადებელი ღონისძიებების განხორციელება. საამისოდ საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს განესაზღვრება ვადა ერთჯერადად მედიატორთა ერთიანი რეესტრის ფორმის დასამტკიცებლად. რეესტრში ჩარიცხებიან ის ქმედუნარიანი ფიზიკური პირები, რომლებიც არ არიან ნასამართლევი, გავლილი აქვთ მედიაციის არანაკლებ 40 საათიანი ტრენინგი და ფლობენ შესაბამის დამადასტურებელ დოკუმენტს.

ა.დ) კანონპროექტის კავშირი სამთავრობო პროგრამასთან და შესაბამის სფეროში არსებულ სამოქმედო გეგმასთან, ასეთის არსებობის შემთხვევაში (საქართველოს მთავრობის მიერ ინიცირებული კანონპროექტის შემთხვევაში):

2018-2020 წლების სამთავრობო პროგრამა „მედიაციის შესახებ“ ახალი კანონის მიღებას ითვალისწინებს. ამავე პროგრამის 5.2. პუნქტში (ადამიანის უფლებების დაცვის ინსტიტუციონალური მექანიზმები) აღნიშნულია, რომ „პარლამენტს განსახილველად წარედგინება მრავალმხრივი კონსულტაციების შედეგად მომზადებული კანონპროექტი „მედიაციის შესახებ“. ამ საკანონმდებლო და სხვა ინსტიტუციონალური მექანიზმების მეშვეობით ხელი შეეწყობა მედიაციის, როგორც დავების მოგვარების ალტერნატიული საშუალების, დამკვიდრებას და განვითარებას. მედიაციის პროცესში სათანადოდ მომზადებული, მიუკერძოებელი მესამე პირი დაეხმარება მოქალაქეებს და ბიზნესის წარმომადგენლებს სამოქალაქო დავების ხანგრძლივი და ძვირადღირებული სასამართლო პროცესის გარეშე, ურთიერთშეთანხმებით, სწრაფად და ეფექტიანად მოგვარებაში.

ა.ე) კანონპროექტის ძალაში შესვლის თარიღის შერჩევის პრონციპი, ხოლო კანონისთვის უკუძალის მინიჭების შემთხვევაში - აღნიშნულის თაობაზე შესაბამისი დასაბუთება:

კანონპროექტის ძალაში შესვლა გათვალისწინებულია 2020 წლის 1 იანვრიდან. ამ დრომდე იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ ერთჯერადად უნდა უზრუნველყოს მედიატორთა ერთიანი რეესტრის ფორმის დამტკიცება და სურვილისამებრ, რეესტრში ყველა იმ ქმედუნარიანი ფიზიკური პირის ჩარიცხვა, რომელიც არ არის ნასამართლევნი, გავლილი აქვს მედიაციის არანაკლებ 40 საათიანი ტრენინგი და ფლობს შესაბამის დამადასტურებელ დოკუმენტს. გარდა ამისა, 2020 წლის 1 იანვრისთვის უნდა მოხდეს სსიპ - საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის დაფუძნებისა და ფუნქციონირებისათვის, აგრეთვე რაიონულ (საქალაქო) და სააპელაციო სასამართლოებში მოქმედი სასამართლო მედიაციის პროგრამებით გათვალისწინებული ღონისძიებებისა და აქტივობების დასაფინანსებლად საჭირო თანხების მობილიზება.

ა.ვ) კანონპროექტის დაჩქარებული წესით განხილვის მიზეზები და შესაბამისი დასაბუთება (თუ ინიციატორი ითხოვს კანონპროექტის დაჩქარებული წესით განხილვას):

კანონპროექტის დაჩქარებული წესით განხილვა არ არის მოთხოვნილი.

ბ) კანონპროექტის ფინანსური დასაბუთება:

ბ.ა) კანონპროექტის მიღებასთან დაკავშირებით აუცილებელი ხარჯების დაფინანსების წყარო:

კანონპროექტის მიღებასთან დაკავშირებით აუცილებელი ხარჯების დაფინანსების წყაროა სახელმწიფო ბიუჯეტი.

ბ.ბ) კანონპროექტის გავლენა ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე:

კანონპროექტის მიღება გავლენას არ მოახდენს სახელმწიფო ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე.

ბ.გ) კანონპროექტის გავლენა ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილზე:

კანონპროექტის მიღება, განსაკუთრებით, პირველ ეტაპზე, გამოიწვევს სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯვითი ნაწილის ცვლილებებს. აქ, პირველ რიგში, იგულისხმება ის ხარჯები, რომლებიც აუცილებელია სსიპ - საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის დაფუძნებისა და ფუნქციონირებისათვის. წინასწარი მიახლოებითი გაანგარიშებით, ასოციაციის დაარსებისა და ფუნქციონირების დაწყებისათვის საჭირო სახსრები 200 000 ლარის ფარგლებში მერყეობს. ამ ხარჯებში შედის საოფისე ხარჯები (ოფისის ქირა და საოფისე ინვენტარის შესაძენად საჭირო სახსრები), ასოციაციის დირექტორისა და აღმასრულებელი საბჭოს სამდივნოს თანამშრომელთა შრომის ანაზღაურება, საოფისე ტექნიკისა და ინვენტარის მოვლა-შენახვისა და მიმდინარე რემონტის ხარჯები, კომუნალური ხარჯები, აუდიტორული მომსახურებისა და სხვა ხარჯები. ამავე თანხაში შედის ის ერთჯერადი ხარჯიც, რომლის გაღებაც ასოციაციის დაარსების პირველ ეტაპზეა საჭირო (ძირითადად, მსხვილი საოფისე ტექნიკის შეძენისათვის განკუთვნილი სახსრები); მისი ოდენობა 40 000 ლარის ფარგლებში მერყეობს. ცხადია, მომდევნო წლებისთვის ერთჯერადი ხარჯი ასოციაციის ფუნქციონირებისათვის საჭირო ხარჯებს გამოაკლდება.

გარდა აღნიშნულისა, სასამართლო მედიაციის პროცესში მონაწილე მედიატორის საქმიანობა სასამართლო მედიაციის პროგრამების დასაფინანსებლად საქართველოს საერთო სასამართლოებისათვის საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ასიგნებებიდან უნდა ანაზღაურდეს. წინასწარი გაანგარიშებით, სასამართლო მედიაციის პროცესში მონაწილე მედიატორთა შრომის ანაზღაურების ფონდი ყოველწლიურად 15000-დან 20000-მდე ლარის ფარგლებში მერყეობს. მომდევნო პერიოდში შესაძლოა სასამართლო მედიაციის სიხშირე და, შესაბამისად, მედიატორთა შრომის ანაზღაურების ხარჯები გაიზარდოს, თუმცა, ეს საკითხი გააზრებულ უნდა იქნეს მედიაციის განვითარების სანაცვლო მოსალოდნელი ეფექტის ჭრილში, მათ შორის, ფინანსური თვალსაზრისით.

სსიპ - საერთო სასამართლოების დეპარტამენტიდან მოპოვებული ინფორმაციის თანახმად, *ერთი მოსამართლის დანიშვნის შემთხვევაში საშუალო წლიური ხარჯი* (ამ ხარჯში შედის მოსამართლის, მისი თანაშემწის, სხდომის მდივნის, თბილისის საქალაქო სასამართლოს შემთხვევაში - მთავარი კონსულტანტის წლიური შრომის ანაზღაურება, აგრეთვე მათი სამუშაო სივრცის ინვენტარითა და ტექნიკით აღჭურვისათვის გასაწევი ერთჯერადი ხარჯი) შემდეგნაირად გამოიყურება:

- ⌋ I ინსტანციის სასამართლოში: თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლის შემთხვევაში - 123840 ლარი, სხვა რაიონული (საქალაქო) სასამართლოს მოსამართლის შემთხვევაში - 100250 ლარი;
- ⌋ სააპელაციო სასამართლოს მოსამართლის შემთხვევაში - 128250 ლარი.

აღნიშნული მონაცემების ანალიზი სრულიად ნათლად წარმოაჩენს დავების გადაწყვეტის ალტერნატიული საშუალებების განვითარებისა და სახელმწიფოს მხრიდან ხელშეწყობის საჭიროებას. წინააღმდეგ შემთხვევაში, გარდაუვალ აუცილებლობად მოგვევლინება პირველი და სააპელაციო ინსტანციის სასამართლოებისათვის სამოქალაქო დავების განმხილველი არანაკლებ 10 მოსამართლის დამატება, რისი ხარჯიც, ზემომითითებული გაანგარიშების გათვალისწინებით, ყოველწლიურად 1 მილიონ ლარს აღემატება.

თუ საკითხს უფრო ფართო ჭრილში, გრძელვადიანი პერსპექტივიდან განვიხილავთ, ცხადი გახდება, რომ მედიაციის სათანადოდ განვითარებამ მნიშვნელოვნად უნდა განტვირთოს რაიონული (საქალაქო) და სააპელაციო სასამართლოების სამოქალაქო კოლეგიები/პალატები და ამ გზით დაზოგოს სახელმწიფოს სახსრები, რომელთა გაღებაც, საკუთრივ მოსამართლეთა კორპუსის ფუნქციონირებისთვის საჭირო ხარჯების მიღმა, ამ უკანასკნელს უწევს ყოველი სასამართლო პროცესის სრული მოცულობით ჩასატარებლად.

უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ დაფუძნებიდან განსაზღვრული დროის გასვლის შემდეგ მედიატორთა ასოციაცია ეტაპობრივად უნდა გადავიდეს თვითდაფინანსების პრინციპზე, „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული დაფინანსების წყაროების გამოყენებით - ხელშეკრულების საფუძველზე შესრულებული სამუშაოდან მიღებული, აგრეთვე კანონმდებლობით ნებადართული სხვა შემოსავლებით.

ბ.დ) სახელმწიფოს ახალი ფინანსური ვალდებულებები:

კანონპროექტის მიღება არ ითვალისწინებს სახელმწიფოს მიერ ახალი ფინანსური ვალდებულების აღებას.

ბ.ე) კანონპროექტის მოსალოდნელი ფინანსური შედეგები იმ პირთათვის, რომელთა მიმართაც ვრცელდება კანონპროექტის მოქმედება:

კანონპროექტის მიღებით იმ პირებს, რომლებიც მედიატორთა ასოციაციაში გაწევრიანდებიან, პერიოდულად მოუწევთ მედიატორთა ასოციაციის საწევრო გადასახადის გადახდა მედიატორთა ასოციაციის საერთო კრების მიერ დადგენილი ოდენობით.

ბ.ვ) კანონპროექტით დადგენილი გადასახადის, მოსაკრებლის ან სხვა სახის გადასახდელის ოდენობის განსაზღვრის წესი (პრინციპი):

კანონპროექტი ითვალისწინებს მედიატორთა ასოციაციის საერთო კრების მიერ დადგენილი ოდენობით მედიატორთა ასოციაციის წევრთათვის საწევრო გადასახადის გადახდის ვალდებულების დაკისრებას.

გ) კანონპროექტის მიმართება საერთაშორისო სამართლებრივ სტანდარტებთან:

გ.ა) კანონპროექტის მიმართება ევროკავშირის სამართალთან:

კანონპროექტი არ ეწინააღმდეგება ევროკავშირის სამართალს.

გ.ბ) კანონპროექტის მიმართება საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წევრობასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებთან:

კანონპროექტი არ ეწინააღმდეგება საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წევრობასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს.

გ.გ) კანონპროექტის მიმართება საქართველოს ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებებთან და შეთანხმებებთან, აგრეთვე, ისეთი ხელშეკრულების/შეთანხმების არსებობის შემთხვევაში, რომელსაც უკავშირდება კანონპროექტის მომზადება, – მისი შესაბამისი მუხლი ან/და ნაწილი:

კანონპროექტი არ ეწინააღმდეგება საქართველოს ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებებს და შეთანხმებებს. აგრეთვე კანონპროექტის მიღება არ უკავშირდება რომელიმე ხელშეკრულებას/შეთანხმებას.

გ.დ) არსებობის შემთხვევაში, ევროკავშირის ის სამართლებრივი აქტი, რომელთან დაახლოების ვალდებულებაც გამომდინარეობს „ერთი მხრივ, საქართველოსა და, მეორე მხრივ, ევროკავშირისა და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებიდან“ ან ევროკავშირთან დადებული საქართველოს სხვა ორმხრივი და მრავალმხრივი ხელშეკრულებებიდან:

ევროკავშირისა და საქართველოს შორის გაფორმებული ასოცირების შეთანხმება და ასოცირების 2014-2016 წლების დღის წესრიგი განსაზღვრავს საქართველოს სახელმწიფოს ვალდებულებას, განავითაროს დავის გადაწყვეტის ალტერნატიული საშუალებები,

განსაკუთრებით კი მედიაცია და არბიტრაჟი და შექმნას მათი გამოყენებისათვის ხელსაყრელი პირობები („Develop alternative means of dispute settlement (mediation, arbitration)“). ანალოგიურ ვალდებულებაზე საუბრობს 2017-2020 წლების ასოცირების დღის წესრიგიც („Introduce fair and efficient, and more widely used, alternative means of dispute settlement“). შემოთავაზებული საკანონმდებლო ცვლილებებით სახელმწიფო კიდევ ერთხელ დაადასტურებს მზადყოფნას მედიაციის განვითარების მხარდასაჭერად.

დ) კანონპროექტის მომზადების პროცესში მიღებული კონსულტაციები:

დ.ა) სახელმწიფო, არასახელმწიფო ან/და საერთაშორისო ორგანიზაცია/დაწესებულება, ექსპერტი, სამუშაო ჯგუფი, რომელმაც მონაწილეობა მიიღო კანონპროექტის შემუშავებაში, ასეთის არსებობის შემთხვევაში:

კანონპროექტი შემუშავებულია იუსტიციის სამინისტროს მიერ 2017 წელს, კერძო სამართლის რეფორმის განმახორციელებელი უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს ეგიდით, ევროკავშირისა და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ერთობლივი პროექტის ფარგლებში შექმნილი სამუშაო ჯგუფის, აგრეთვე დონორი ორგანიზაციების - USAID-PROLoG-ისა და GIZ-ის მხარდაჭერით.

კანონპროექტის მომზადების პროცესში გაიმართა კონსულტაციები საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციას, საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს, საქართველოს მედიატორთა ასოციაციას, საქართველოს სასამართლო მედიატორთა ასოციაციას, აგრეთვე მედიაციის სფეროში მოქმედი სხვა ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან.

დ.ბ) კანონპროექტის შემუშავებაში მონაწილე ორგანიზაციის/ დაწესებულების, სამუშაო ჯგუფის, ექსპერტის შეფასება კანონპროექტის მიმართ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში:

ასეთი არ არსებობს.

დ.გ) სხვა ქვეყნების გამოცდილება კანონპროექტის მსგავსი კანონების იმპლემენტაციის სფეროში, იმ გამოცდილების მიმოხილვა, რომელიც მაგალითად იქნა გამოყენებული კანონპროექტის მომზადებისას, ასეთი მიმოხილვის მომზადების შემთხვევაში:

საზღვარგარეთის ქვეყნების გამოცდილებისა და საუკეთესო პრაქტიკის შესწავლის მიზნით გამოყენებულ იქნა საერთაშორისო იურიდიული ფირმა „Linklaters“-ის მიერ მომზადებული დოკუმენტი - „კომერციული მედიაცია“ (შედარებითი ანალიზი)⁵, რომელიც იკვლევს 20-ზე მეტ ქვეყანაში, მათ შორის, აშშ-ში, გაერთიანებულ სამეფოში, გერმანიაში, საფრანგეთში, ბელგიაში, იაპონიაში, სინგაპურსა და სხვა ქვეყნებში არსებულ მოდელებს - მედიაციის ფუნქციონირების ინსტიტუციონალურ ჩარჩოს, მედიაციის მიმდინარეობის პროცესუალურ მხარეს და მასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებს.

⁵ <https://www.linklaters.com/en/insights/thought-leadership/commercial-mediation-a-comparative-review/commercial-mediation---a-comparative-review>

ე) კანონპროექტის ავტორი:

საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო.

ვ) კანონპროექტის ინიციატორი:

საქართველოს მთავრობა.